

De helden van De gouden brug

Groep 5-6

De helden van De gouden brug

Doelgroep: Groep 5-6

Globale opzet van de lessenserie:

De leidraad voor de lessenserie is het verhaal “Ein Gouje Brök” uit het boek “De schat van Limburg”. Dit verhaal gaat over de naamgeving van het gebied “Koningsbosch” en “Pepinusbrug”. Voor de lessenserie gaan we vooral in op het gebruik van je eigen kwaliteiten om jezelf om te toveren in een held.

In de tweede les gaan de leerlingen zich inleven in een ander. Net zoals er andere talen en dialecten zijn, zo zijn er andere bewegingen. Aan de hand van de schoenen van een ander gaan de leerlingen zo letterlijk “in andermans schoenen staan”.

In de derde les gaan de leerlingen verder met het inleven maar nu aan de hand van muziekfragmenten. Bepaalde muziek roept een bepaald gevoel op en bij dat gevoel horen ook weer bepaalde bewegingen. Zo gaan ze op een actieve manier luisteren en gaan ze de muziek meer eigen maken.

In de vierde les onderzoeken de leerlingen of ze hun gedachten om kunnen zetten in woorden en een eigen stukje tekst kunnen schrijven voor het Lied “En toen” dat als een rode draad door de lessenserie gaat.

In de vijfde les bekijken de leerlingen Stripsody van Cathy Berberian en ontdekken ze dat je ook muziekstukken of een verhaal kunt maken door alleen maar geluiden te maken met je mond en je lichaam. Daarna gaan ze een soundscape (een omgeving van allerlei geluiden) maken en oefenen met dirigeren.

In de laatste les wordt er van de verschillende onderdelen uit les 3, 4 en 5 een totaalvorm bedacht, waarin zingen, spelen en bewegen samen komen.

Gebruik van welke muzikale domeinen:

Zingen/muziek maken/ luisteren/ lezen en noteren/ bewegen/ componeren/ vakoverstijgend.

Beginsituatie:

Omdat binnen de leerlijn “Een Notenbalk” het plezier en het ontdekken van muziek centraal staat is er geen voorkennis nodig.

Concept Kerndoelen:

Kerdoel 1: Creatieve maak en denk strategieën.

Tijdens de verschillende lessen experimenteren en improviseren de leerlingen met klank, beweging en taal.

Kerdoel 2: Reflecteren op creatieve vermogens.

Binnen elke les moeten de leerlingen eigen keuzes maken in het creatieve proces. Daarnaast is de afsluiting/reflectie een belangrijk deel waarbij vooral wordt gekeken waarom die bepaalde keuzes zijn gemaakt.

Kerdoel 4: Verbeelden en Creëren.

Tijdens de lessen moeten de leerlingen hun eigen gedachten en ideeën in beweging, muziek en (tijdens de verdiepende opdrachten) beeldende vorming omzetten.

Kerdoel 5: Kunstzinnige technieken en vaardigheden.

De leerlingen krijgen tijdens de lessen verschillende muzikale technieken geleerd die ze gaan uitproberen en presenteren.

Disciplines

Naast muziek wordt er gewerkt aan Literatuureducatie, Taal, Beeldende vorming en Burgerschap.

21e eeuwse vaardigheden

In de verschillende lessen is **samenwerken** een van de belangrijkste kwaliteiten die de leerlingen leren. Tijdens het schrijven van je eigen couplet of het ontwikkelen van je eigen soundscape moeten de leerlingen **creatief denken**. Muziek is een goede manier om met elkaar te **communiceren** waarbij de nadruk vooral op het uiten van gevoelens en gedachten ligt.

Creatieve competenties (grondstof):**R1: Verwoordt eigen ervaringen en gevoelens in relatie tot de context.**

Tijdens les 2 en 3 staat inleven centraal. Hierbij gaat het om de eigen vertaling van gevoelens en gedachten naar bewegingen en geluid.

C3: Kan opgedane kennis toepassen.

Tijdens elke les worden er eerst verschillende vaardigheden opgedaan waarna deze op een eigen manier worden verwerkt.

O3: Verkent emoties, ervaringen en ideeën van zichzelf en anderen.

Door zich te moeten inleven en dit aan elkaar te presenteren leren de leerlingen dat iedereen iets op een andere manier ervaart.

LES 1

Benodigdheden:

- “De schat van Limburg” (boek)
- Bijlage 1 “Ein gouje brök”
- Bijlage 2 PowerPoint Les 1
- Bijlage 3 lied “En toen” kinderen voor kinderen
- Bijlage 4 tekst “En toen”

Tijdsduur: 60 minuten.

Beginsituatie:

Omdat binnen de leerlijn “Een Notenbalk” het plezier en het ontdekken van muziek centraal staat is er geen voorkennis nodig.

Vakoverstijging/andere disciplines: Literatuureducatie.

INTRODUCTIE

In de klas ligt het boek “De schat van Limburg”. Op het bord staat de Powerpoint les 1 (Bijlage 2) op.

1. Pak het boek en bespreek de kaft met de leerlingen (dia 1). Lees de tekst, waar denk je dat het boek over gaat. Kijk goed naar de afbeeldingen, waar denk je dat het boek over gaat.
De drie figuren aan de voorkant zijn de hoofdpersonen uit het boek. Het gaat om Lucie het elfenvrouwtje, Frenske de hond en Sjtufke de kleine reus. Ze maken een reis door Limburg om de delen van een schatkaart bij elkaar te zoeken. De Reuzen van Limburg zijn door Lei de leeuw gevangengenomen. Om hen te kunnen bevrijden moeten de drie vrienden de schat vinden.
2. Laat de eerste tekening van het verhaal zien (dia 2). Laat één van de leerlingen de titel voorlezen. Dit is geschreven in het Echts dialect. Wat betekent het?
3. Lees het verhaal voor/ laat het verhaal horen. U kunt het verhaal zelf voorlezen, in het Nederlands, het dialect van Echt of uw eigen dialect. U kunt het verhaal ook laten horen in het dialect van Echt (bijlage 1).
4. Introduceer het thema van de lessenserie nu als volgt:
In de gemeente Echt-Susteren ligt een dorp dat “Koningsbosch” heet en een buurt die Pepinusbrug heet. Er zitten dus echte elementen in het verhaal en verzonnen elementen. De drie vrienden (Lucie, Sjtufke en Frenske) gedragen zich in dit verhaal als helden. Ze gebruiken de kwaliteiten die ze bezitten om zichzelf, maar ook de koning en zijn gevolg te redden van de rovers.
5. Om een held te zijn moet je moed hebben. Welke kwaliteiten van de helden in het verhaal zijn echt en welke zijn verzonnen?
6. Welke (super)helden ken je nog meer? Welke (super)krachten zou jij willen hebben of wat zou je graag willen kunnen?

AAN DE SLAG:

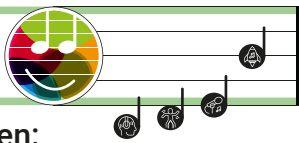
7. Luister naar het lied: "En toen". Zet bijlage 3 aan en laat bijlage 4, de tekst op het bord, zien. (De leerlingen zingen dus nog niet mee.)
8. Welke personen komen er in het lied voor?
Ken je deze mensen?
Zijn zij een held?
Waarom zijn zij wel of niet een held?
9. Zet het lied nogmaals aan en laat de leerlingen zachtjes met het refrein meezingen.
Laat ze nog een keer naar de coupletten luisteren.

AFSLUITING/REFLECTIE

10. Voer naar aanleiding van de introductie en de kern een filosofisch gesprek.
Stel hierbij (een aantal van) onderstaande vragen:
 - Wanneer is iemand een held?
 - Herken je een held aan zijn uiterlijk? Of maakt het uiterlijk niet uit?
 - Is een held ook wel eens bang? Is een held altijd een goed mens?
 - Welke eigenschappen heeft een held?
 - Heeft een held superkrachten nodig?
 - Ken jij een persoon in je naaste omgeving die voor jou een held is?
 - Wat doet deze persoon (of heeft deze gedaan) waardoor hij/zij een held is voor jou?

LES 2

Benodigheden:

- De schat van Limburg" (boek)
- Verzamel van tevoren verschillende soorten schoenen: grote schoenen (reuzen), kleine schoenen (elfje)(zelfs van een pop bijvoorbeeld), laarzen, hoge hakken, klompen, enz. (Wil/kun je geen echte schoenen gebruiken, druk dan de schoenen van Bijlage 5 uit en gebruik deze)
- Bijlage 5 Verschillende schoenen
- Bijlage 3 lied "En toen" kinderen voor kinderen
- Bijlage 4 tekst "En toen"
- Bijlage 6 verdieplingsopdracht, tekening schoenen

Tijdsduur: 45 minuten.

Beginsituatie:

De leerlingen hebben in de eerste les het verhaal "Eine Gouje Brök" gehoord. Daarna hebben ze nagedacht over helden en hebben ze samen het lied "En Toen" van Kinderen voor Kinderen gezongen.

Vakoverstijging/andere disciplines:

Bewegen, burgerschap: inleven, verdieping beeldende vorming.

INTRODUCTIE

1. Ga in een kring staan. In het midden liggen verschillende soorten schoenen. Kies een leerling die een paar schoenen uitkiest. Van wie zouden deze schoenen kunnen zijn? Wat voor persoon is dat? Zou deze persoon een held zijn? Wat zou hij/zij goed kunnen denk je? Hoe zou die persoon dan rondlopen. Laat de leerlingen in de schoenen door de kring lopen.
Tip! Kiezen de leerlingen kleinere schoenen die niet passen, dan kunnen ze die ook vasthouden terwijl ze lopen.
2. Herhaal dit ook met andere leerlingen/schoenen.
3. Vorige les hebben de leerlingen naar het verhaal van "Ein gouje brök geluisterd" zitten er schoenen bij die kunnen passen bij de personen uit het verhaal? Zo ja, laat een leerling de schoenen nu nog eens aandoen en erin rondlopen. Loop je er anders op nu je een persoon uit het verhaal nadoet?
4. Doe dit nu ook met de personen die in het lied voorkomen. Zitten er schoenen tussen van deze personen? Voel je je anders in de schoenen als je deze personen nadoet?

AAN DE SLAG:

5. Leg de schoenen buiten de kring, maar zodanig dat je er zelf goed bij kunt.
6. We gaan nu met de hele klas een spel doen. Iedereen beweegt daarbij door de ruimte maar je mag elkaar niet aanraken. Spreek af dat wanneer je "1, 2, 3 bevries" zegt, iedereen direct als een standbeeld bevroren stilstaat. (Oefen dit eventueel eerst een keer van tevoren.)

7. Zonder te praten laat je een van de meegenomen schoenen zien. De leerlingen kijken ernaar zonder te praten en zodra je "start" zegt, gaan ze als die persoon door de ruimte bewegen. Ze bewegen op dat moment als die ander. Laat ze weer bevriezen.
8. Herhaal dit nog een paar keer maar nu met andere schoenen. (Houd de schoenen omhoog maar praat niet, gebruik desnoods alleen het stilteteken/vingers tegen de lippen.)
9. Laat de leerlingen zitten in de kring.
10. Kun je je anders voelen als je andere schoenen aantrekt?
Voel je je dan ook iemand anders? Kun je je iemand anders voelen?

Verdieping

11. Een held is vaak een gewoon persoon die zich verkleedt om dan bijzondere dingen te doen. Niet alleen verandert een held dan van kleren maar ook van schoenen. Maak een brainstorm over je eigen kwaliteiten als held. Wat kan jij goed? Wat voor een held zou je zijn? Wat voor een naam zou je hebben? Wat voor een kleren zou je aanhebben etc. Kies 1 van de lijntekeningen van een schoen (bijlage 6) en maak hier een heldenschoen van.

AFSLUITING/REFLECTIE

12. Zing tot slot nog een keer het lied "En Toen" (bijlage 3). Laat ze nu in elk geval het refrein meezingen. Waarschijnlijk zullen de coupletten ook al goed gaan.
13. Zing het lied eventueel nog een tweede keer.

LES 3

Benodigdheden:

- Verzamel van tevoren verschillende soorten schoenen: grote schoenen, kleine schoenen (zelfs van een pop bijvoorbeeld), laarzen, hoge hakken, klompen, enz.
- Bijlage 5 Verschillende schoenen
- Bijlage 7 Koningsmars, Richard Strauss
- Bijlage 8 At the gates of midian, Cradle of filth
- Bijlage 9 le Carnaval des animaux, Aquarium
- Bijlage 10 schilderij (de staalmeesters, Rembrandt van Rijn)
- Bijlage 11 schilderij (het vrolijke huisgezin, Jan Havicksz Steen)
- Bijlage 12 schilderij (een zondagmiddag op het eiland La Grande Jatte, George Seurat)

Tijdsduur: 45 minuten.

Beginsituatie:

In de vorige les hebben de leerlingen zich proberen in te leven in anderen door middel van schoenen. Ook in deze les staat inleven centraal.

Vakoverstijging/andere disciplines:

Bewegen, burgerschap: inleven, verdieping beeldende vorming.

INTRODUCTIE

Voer deze opdracht uit in de gymzaal of het speellokaal.

1. Laat de leerlingen weer in een kring staan. Vraag de leerlingen of ze nog eens kort het verhaal kunnen herhalen. Laat ze elkaar aanvullen.
2. Je gaat nu kort de opdracht van de vorige les herhalen met de schoenen die de leerlingen hadden uitgekozen bij de personages uit het verhaal.
3. Laat een van de schoenen aan de leerlingen zien. Als je "start" zegt mogen ze beginnen te bewegen als die persoon. Als je "1,2,3 bevries" zegt staan de leerlingen weer stil op hun plek.
4. Herhaal dit met een aantal schoenen.
5. Zeg weer "1, 2, 3 bevries" en laat de leerlingen zitten op de plek waar ze zich dan bevinden. Laat ze jouw kant opdraaien.

AAN DE SLAG

Deel 1

6. Vertel dat ze verschillende geluidsfragmenten gaan horen (bijlage 7/8/9). (Vertel niet hoe ze heten! Op deze manier zijn ze niet bevooroordeeld en spreken ze hun eigen fantasie aan.).
7. Laat de leerlingen eerst 10 tellen luisteren en stilstaan op hun plaats terwijl de muziek begint. Ze proberen zich een beeld te vormen wat voor iemand er bij de muziek past en in welke tijd deze persoon leeft/zich bevindt. (Er is hier geen goed en fout!)

8. Nadat je een klap in de handen geeft, gaat iedereen pas bewegen. Op het moment dat de muziek stopt, bevriezen ze. (Zet de muziek eerder uit als je denkt dat dat nodig is!)
9. Herhaal dit dan nog een keer met het tweede en derde fragment.
10. Bespreek met de leerlingen welk fragment bij welk deel van het verhaal "Ein gouje brök" hoort en waarom. Hier is geen goed of fout bij, zolang de leerlingen kunnen beargumenteren waarom het ergens bij past.

Deel 2

11. Deel de groep nu op in 3 kleinere groepjes. Geef elk groepje een schilderij (bijlage 10/11/12). Je kunt ook 6 groepjes maken en steeds 2 groepjes hetzelfde schilderij geven. Print in dat geval de schilderijen 2x uit.
12. Geef elk groepje de opdracht om één van de muziekfragmenten uit te kiezen dat ze bij het schilderij vinden passen (dat hoeft niet in de tijd te passen van het schilderij).
13. Daarna gaan ze het schilderij namaken. De leerlingen gaan op dezelfde manier staan als de personen op het schilderij. Zijn er minder personen dan op het schilderij dan mag één of meerdere leerlingen aanwijzingen geven. Zijn er meer personen op het schilderij dan in het groepje dan mogen ze zelf kiezen welke persoon ze naspelen.
14. Laat ze dit presenteren aan elkaar terwijl de muziek speelt. (maak hier bijvoorbeeld een foto of video van die je later nog kunt bespreken)

Verdieping

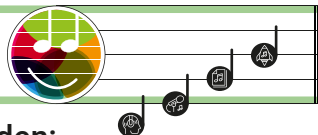
15. In de vorige les hebben de leerlingen als verdieping een eigen schoen versierd. Nu gaan ze een eigen schoen ontwerpen.
16. Laat de leerlingen eerst onderzoek doen naar schoenen door de eeuwen heen. Hiervoor kunnen ze op internet zoeken, maar je kunt dit ook klassikaal doen door het zoekproces met de groep op het bord uit te voeren.
17. Laat ze een schoen kiezen die de mensen op hun schilderij aan zouden kunnen hebben.
18. Laat ze deze schoen tekenen en versieren zoals ook in de vorige verdiepende les.

AFSLUITING/REFLECTIE

19. Bespreek de fragmenten en de koppeling met de schilderijen na. (Er kunnen verschillende ideeën/ antwoorden zijn en dat is goed.) Waar deed de muziek je aan denken? In welke tijd bevond je je? Wat voor iemand was je op dat moment?

LES 4

Benodigdheden:

- Bijlage 3 lied "En toen" kinderen voor kinderen
- Bijlage 4 "En toen" tekst
- Bijlage 13 Werkblad tekst schrijven

Tijdsduur: 45 minuten.

Beginsituatie:

In de vorige lessen hebben de leerlingen zich ingeleefd in anderen en in de muziek. Nu gaan ze hun eigen gedachten proberen op papier te zetten.

Vakoverstijging/andere disciplines: Taal.

INTRODUCTIE

1. Zet het lied "En toen" (bijlage 3) aan en zing het met de leerlingen. Laat ook de tekst (bijlage 4) zien.
2. De helden uit het verhaal "Ein gouje brök" komen niet voor in het liedje. Toch gaat er ook een zin uit het lied over het verhaal. Welke? (Bouw een toren of een brug voordat het avond is)
3. Is alles in het lied "En toen" echt gebeurd? Wat denk je dat niet echt gebeurd is en waarom?
4. Denk je dat alles in het verhaal "Ein gouje brök" echt is gebeurd? Wat denk je dat echt is gebeurd en waarom?
5. Waarom zouden stukjes in verhalen soms verzonnen worden?

AAN DE SLAG

6. De leerlingen gaan nu aan de hand van het werkblad (bijlage 13 Werkblad eigen tekst schrijven) hun eigen couplet schrijven. Laat het werkblad op het bord zien en bespreek het met de leerlingen. De held die de leerlingen kiezen kan op een echt iemand zijn gebaseerd, bijvoorbeeld Greta Thunberg die zich inzet voor het klimaat, of iemand die helemaal verzonnen is zoals Spiderman die spinnenwebben kan schieten omdat hij door een spin gebeten is. Laat de leerlingen hierbij hun fantasie gebruiken.
7. Deel de leerlingen op in tweetallen en laat ze samen een nieuw couplet bedenken.
8. Na 10 minuten stoppen de leerlingen even met bedenken. Vraag wie er nog niet helemaal klaar is, dat is niet erg. Iedereen oefent nu het gedeelte dat af is. Zet de gezongen versie (bijlage 3) aan. Het is de bedoeling dat iedereen met het refrein meezingt en na het deel van Leonardo en Marco Polo zingen alle groepjes tegelijk hun eigen verzonnen couplet door elkaar heen. (Dit is heel veilig, niemand let op elkaar.)

-
-
9. Geef de leerlingen nog even kort de gelegenheid om iets aan te passen als dat nodig is, of om de laatste regel af te schrijven. Laat ze het eventueel nog een keer met de gezongen versie oefenen.

Let op! De zelfgeschreven teksten hebben ze nog nodig in les 6. Laat ze die dus goed bewaren!

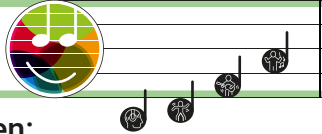
Verdieping:

10. De leerlingen hebben hun couplet in het Nederlands geschreven. Laat ze de opdracht nu nog een keer maken maar dan in hun eigen taal of dialect. Zitten er leerlingen in uw klas die alleen maar Nederlands praten zet ze dan met iemand met een andere taal/dialect in een groepje, of doe de opdracht klassikaal en geef iedereen met een andere taal/dialect achtergrond de mogelijkheid een zin of een woord aan het lied toe te voegen.
11. Zing het lied met de hele klas in de verschillende talen en dialecten. Laat de leerlingen zelf als “docent” voor de klas staan en hun taal/dialect aan de andere leren.

AFSLUITING/REFLECTIE

12. Je kunt de leerlingen de onderstaande vragen stellen.
- Hoe was het om zelf een eigen couplet te schrijven bij het lied? Vertel.
 - Waar gaat jouw couplet over? Wie/ komt erin voor?
Waarom heb je hiervoor gekozen?

LES 5

Benodigdheden:

- Bijlage 14 Stripsodie
- Bijlage 15 verhaal "Ein Gouje Brök"
- Bijlage 16 Bodypercussie

Tijdsduur: 60 minuten.

Beginsituatie:

In de vorige lessen hebben ze zich ingeleefd en een eigen couplet geschreven. Nu gaan ze een eigen soundscape maken.

Vakoverstijging/andere disciplines: Geen.

INTRODUCTIE

1. Vertel dat ze naar de Stripsody van Cathy Berberian (bijlage 14) gaan kijken en vraag of ze goed willen opletten hoe er in dat muziekstuk muziek wordt gemaakt. Hoe wordt het uitgevoerd?
2. Waarom maakt de componist gebruik van drie lijnen? Laat eventueel de eerste bladzij nogmaals horen. Dat staat voor hoog, midden en laag. (De allereerste "AAAhhhh" is bijvoorbeeld hoog en het laatste geluid "Boinggg" laag). Benadruk dat het daardoor leuker is wanneer er verschil zit in niet alleen de klank, maar ook in de hoogte van die klank.
3. Wordt er behalve hoog en laag nog gebruikgemaakt van andere muzikale verschillen? (Ja, bijvoorbeeld lang en kort; het geluid "brrrrr" op de eerste bladzijde is lang en het geluid "bleagh" is kort. Maar ook het verschil tussen hard en zacht en stilte!) Al deze verschillen zorgen ervoor dat het muziekstuk interessanter wordt.
4. Wat vinden ze zelf van dit muziekstuk? Vraag hierbij door; waarom vinden ze iets?

AAN DE SLAG

5. Vertel dat de leerlingen iets vergelijkbaars gaan maken maar dan zonder het op te schrijven; een soundscape, een soort "mini-geluiden-verhaaltje". Elk groepje gaat een soundscape van het boek maken. De leerlingen mogen hun hele lichaam (bodypercussie en stem) gebruiken om dit te verklanken.
6. Geef de leerlingen bijlage 15 (het verhaal "Ein Gouje brök"). Hierin staat de geluiden die de personages maken dik gedrukt. Laat de leerlingen een geluid kiezen om hier in de volgende stappen hun eigen ritme van te maken.
7. Verdeel de klas in groepjes van 5 à 6 leerlingen.
8. Laat de groepjes eerst kort experimenteren met geluiden die ze gekozen hebben. Welke ritmes kun je hiermee maken met bodypercussie (geluiden die je met je lijf kunt maken) en met de stem? Zet de timer op maximaal 5 minuten. Daarna is iedereen weer stil.

Tip: Vinden de leerlingen dit lastig bekijk dan eerst een filmpje over bodypercussie
Bijvoorbeeld: Bijlage 16 bodypercussie

9. Iedereen uit het groepje kiest zelf een ritme dat je enige tijd vol kunt houden. Elke leerling van het groepje doet zijn geluid voor en oefent zijn ritme met het hele groepje. Zet de timer op 1 minuut oefenen. Daarna is iedereen weer stil. Doe dit voor alle leerlingen in het groepje. Je hebt dan voor elk groepje 5 of 6 geluiden/ritmes. (Dit duurt dus ongeveer 5/6 minuten)
10. Nu gaan we de ritmes ook harder en zachter zetten. Doe dit eerst klassikaal. Houd je handpalmen voor je lichaam op elkaar. Als ze elkaar raken is het stil. Beweeg je ze uit elkaar dan mogen de leerlingen hun geluid laten horen. Hoe verder je handpalmen uit elkaar gaan, hoe harder het geluid. Dit werkt ook de andere kant op. Hoe korter je handpalmen bij elkaar hoe zachter.
11. Laat nu de leerlingen oefenen met harder en zachter dirigeren in hun groepje. 1 van de leerlingen is de dirigent en de andere leerlingen moeten de instructies voor het harder en zachter zetten van de dirigent opvolgen. Zet voor elke nieuwe dirigent de timer op maximaal 2 minuten. Daarna is weer iedereen stil totdat de jij de volgende dirigent in de groep aan het werk zet.
12. Laat de dirigent nu ook een ritme kiezen dat het hele groepje nadoet. Laat de dirigent 1 van de leerlingen uit het groepje aanwijzen. Dit ritme wordt door alle leerlingen gevolgd. Daarna mogen ze het geluid ook harder en zachter zetten. Zet voor elke nieuwe dirigent de timer op maximaal 2 minuten. Daarna is weer iedereen stil totdat de jij de volgende dirigent aan het werk zet.
13. Laat de dirigent in de laatste stap de verschillende geluiden achter elkaar aanzetten. Als de dirigent iemand aanwijst begint die met het maken van het geluid. Het geluid blijft even hard terwijl de dirigent een andere leerling aanwijst die tegelijkertijd zijn eigen geluid gaat maken enz. totdat iedereen aanstaat. Laat de dirigent daarna ook weer alle leerlingen uitzetten.

Variatie

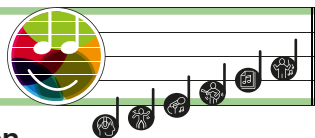
Je kunt ook soundscapes (gedeeltelijk) met instrumenten laten maken.
Of een of twee leerlingen bespelen een instrument en de rest werkt met de stem.

AFSLUITING/REFLECTIE

14. Je kunt de leerlingen de onderstaande vragen stellen.
 - Hoe verliep de samenwerking in jouw groep?
 - Hoe klonk het samenvoegen van alle soundscapes?

LES 6

Benodigheden

- Bijlage 3 lied "En toen" kinderen voor kinderen
- Bijlage 17 aangepaste karaoke versie

Tijdsduur: 60 minuten.

Beginsituatie:

De leerlingen hebben tijdens de lessenserie allerlei kennis opgedaan. In de laatste les gaan ze dit allemaal samenvoegen.

Vakoverstijging/andere disciplines: Geen.

INTRODUCTIE

1. Zing nog een keer het lied "En toen". (De leerlingen kennen het nu zo goed dat het waarschijnlijk heel goed gaat als ze met de karaoke-versie, bijlage 3, meezingen.)

AAN DE SLAG

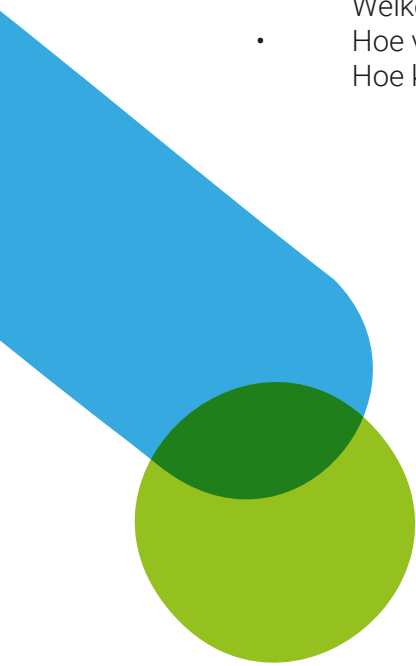
2. De leerlingen hebben het in opdracht 2 en 3 gehad over "in de schoenen staan van...." en daarbij passende bewegingen bedacht. Ook hebben ze in opdracht 4 een eigen couplet gemaakt. In opdracht 5 hebben ze een soundscape gemaakt die paste bij het verhaal "Ein gouje brök". In deze opdracht is het de bedoeling dat de leerlingen een combinatie gaan maken van de drie onderdelen.
3. De leerlingen hebben in tweetallen een eigen couplet gemaakt. Voeg 2 tweetallen samen tot een nieuw groepje.
4. Het kan nu op twee manieren: óf je kiest het couplet waarmee ze gaan werken, óf ze doen dat zelf. Als ze dat zelf doen, dan geef je ze daar een paar minuten voor. (Zet eventueel de timer.) Komen ze er niet uit, dan kunt je alsnog de knoop doorhakken. Het kan zijn dat leerlingen met de oplossing komen om bijvoorbeeld regels van beide coupletten te combineren, omdat het beter uit te beelden is of om te zetten in klanken, dat is uiteraard prima!
5. Geef ze vervolgens een paar minuten de tijd (kan ook weer met de timer), om te bedenken hoe ze bij het couplet kunnen lopen en bewegen. (Hier doet iedereen in het groepje dus aan mee; ze zingen en bewegen.)
6. Doe hetzelfde, maar nu om te bedenken welke geluiden er gemaakt kunnen worden bij de soundscape die passen bij de inhoud van het couplet. De leerlingen kunnen hierbij weer hun stem en bodypercussie gebruiken. De leerlingen moeten een kort ritme of korte melodie maken die ze kunnen herhalen.
7. Geef nu elk groepje een nummer. Dit is de volgorde van uitvoering.
8. Laat de klas het geheel nu om de beurt uitvoeren. Zet de aangepaste karaoke versie aan (bijlage 17). De hele klas zingt het refrein mee, vervolgens bevriezen alle groepjes die niet aan de beurt zijn. Het groepje dat aan de beurt is, laat nu het couplet horen met bijbehorende bewegingen en voert aansluitend de soundscape uit. Herhaal dit

voor alle groepjes. Sluit altijd af met een gezamenlijk refrein en laat ze aan het eind allemaal bevroren. Dit is ook het slot van de presentatie.

AFSLUITING/REFLECTIE

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Hoe zijn jullie tot een keuze gekomen in klank, beweging en tekst?
- Waarom past de soundscape goed bij de tekst?
- Hoe verliep de samenwerking en het maken van afspraken in de groep?
Welke afspraken hebben jullie gemaakt om een en ander te verbeteren of af te werken?
- Hoe vond je het om te presenteren?
Hoe kun je dit voor een volgende keer verbeteren?

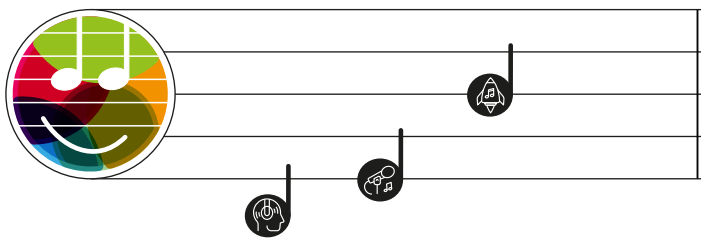

GROEI BLOEI STOEI

Ontwikkeld door

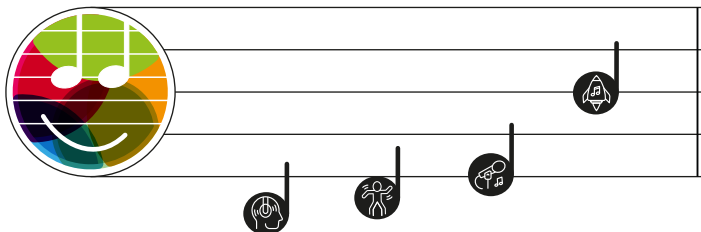
CULTUURWURM

LES 1

Luisteren (do)
Zingen (mi)
Vakoverstijgend (si)

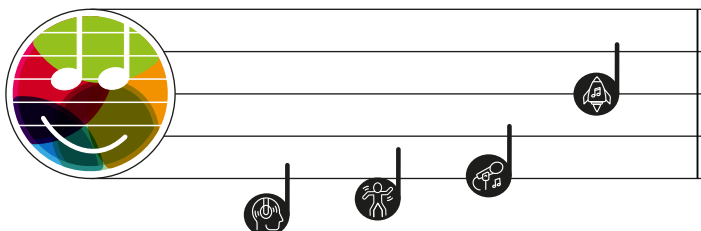
Literatuureducatie

LES 2

Luisteren (do)
Bewegen (re)
Zingen (mi)
Vakoverstijgend (si)

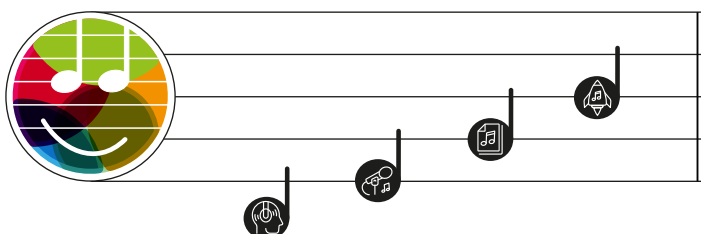
Burgerschap: inleven

LES 3

Luisteren (do)
Bewegen (re)
Zingen (mi)
Vakoverstijgend (si)

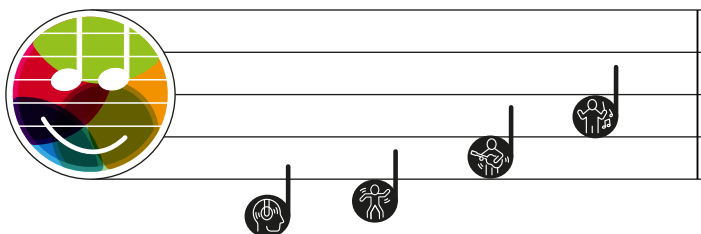
Burgerschap: inleven
Beeldende vorming

LES 4

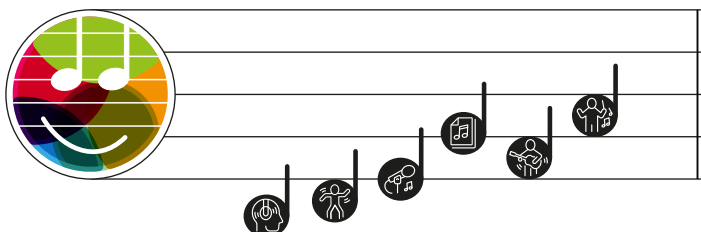
Luisteren (do)
Zingen (mi)
Lezen en noteren (so)
Vakoverstijgend (si)

Taal

LES 5

Luisteren (do)
Bewegen (re)
Muziek maken (fa)
Dirigeren (la)

LES 6

Luisteren (do)
Bewegen (re)
Zingen (mi)
Lezen en noteren (so)
Muziek maken (fa)
Dirigeren (la)